

Acer platanoides TRUMF E – skogslönn TRUMF E

- kompakt stadsträd för begränsade lägen

KORT VÄXTBESKRIVNING

Härdighet	Zon 1-4(5)
Växtsätt	Bildar träd med reducerad tillväxt och kompakt krona redan i ungdomen. Utvecklas sedan långsamt på höjden och får en brett pelarformigt högbyggd och tät krona. Sluthöjd 8-10 m, 3-4 m bred. *)
Höstfärg	Guldgul
Växtplats	Sol-halvskugga. Trivs ej på lerjord.
Användning	Stadsträd för begränsade lägen. Gatuträd, entréträd och gårdsträd i småskaliga sammanhang och som formträd.
Övrigt	Utvald p g a växtform och bra klimatanpassning - avmognar i takt med svenskt klimat
E-merit	Formsäkert kompakt kolumnärt träd med reducerad tillväxt. Lång odlingserfarenhet i zon 4.
Ursprung	Urval från en plantering i Gävle

*) Storleksjämförelse med andra E-märkta *Acer platanoides* – se nederst.

UTFÖRLIG VÄXTBESKRIVNING

Bakgrund

Klonen TRUMF härstammar från en gatuplantering i ett villaområde i Gävle, där den har stått uppskattningsvis sedan 1940-talet. Dess egentliga ursprung är inte känt. Den tydliga kompakta brett pelarformade kronan och den tydligt begränsade tillväxten är intressanta egenskaper som ger ett bra komplement till dagens plantskolesortiment.

Beskrivning

Skogslönnen är vanligen ett stort och praktfullt träd med bred och rundad krona. Den blommar med små, gröngula blommor i täta, kvastlika samlingar strax innan bladen slår ut. Blomningen är både vacker och väldoftande, och dessutom en viktig näringskälla för humlor och bin. Bladen är handflikiga och får lysande höstfärger i rött, orange och gult. Färgerna är mer intensiva i mellersta och norra delarna av Sverige än i Sydsverige.

Klonen TRUMF bildar träd med reducerad tillväxt och kompakt krona redan i ungdomen. Den utvecklas sedan långsamt på höjden och får en brett pelarformig högbyggd och tät krona. Sluthöjd 8-10 m och 3-4 m bred. Ljust grön i knoppsprickningen, senare under säsongen är nytillväxten fortsatt ljusgrön. Guldgul höstfärg. Klonen är klimatanpassad och avmognar i takt med svenskt klimat. Träden är härdiga i zon 1-4(5).

TRUMF intar en mellanställning mellan den extremt smala pelarformen RAKET och klonen PARAD med den upprättväxande samlade kronan med nästintill normal tillväxt.

Användning

Med sitt tydliga brett pelarformiga växtsätt, begränsade kronutveckling och höjdtillväxt lämpar sig TRUMF väl till användning som stadsträd i begränsade lägen, som gatuträd, entréträd och gårdsträd i småskaliga sammanhang och som formträd i sammanhang där man annars klippt sig till storlek och form till mycket höga kostnader.

Ståndort

Skogslönn utvecklas bäst i sol till halvskugga. Den växer bra på de flesta jordar som inte är extremt torra eller blöta. Skogslönn är dock mycket känslig för täta, kompakterade och dåligt dränerade jordar. Vid sådana markförhållanden är frostsador i form av skadade grenar och stamsprickor vanliga. Den är också känslig för djup plantering. För säker etablering bör barrotade träd inte användas vid stamomfång 14-16 och större.

Lönnar hör till de växter som blöder vid beskärning på våren. De ska därför beskäras i juli, augusti eller september.

Sjukdomstestning/produktion

Sorten är testad för virus enligt SJV's riktlinjer. Kärnplantor bevaras på Elitplantstationen och moderplantor är placerade i ymprisplantager.

Förädlas (okulering) med FK ULTUNA som grundstam.

Källor

Växtbeskrivning av Tomas Lagerström, Gröna Råd AB

Sammanställt av Gunnel Holm januari 2018 med info även från:

- Claerens Jacobsen, Billbäcks Plantskola
- Allmän info om Acer platanoides från trädproducenter inom E-planta ek. för.

E-märkta skogslönnar – rangordning efter trädstorlek

2021-02-11/E-planta ek. förening

Trädens tillväxtutveckling påverkas mycket av hur de står. Soligt öppet och stora avstånd ger mer låga bredkroniga träd och tät plantering ger smalare och betydligt högre träd och dessutom snabb höjdtutveckling. Även torr eller fuktig växtplats påverkar utvecklingen.

Acer platanoides FK ULTUNA E

Zon 1-4(5). Höjd 15-20 m, bredd 10-14 m.

Den första E-märkta skogslönnen i E-systemet, har varit med sedan starten 1990. Stort och brett träd med tät rundad krona med sluten form.

Acer platanoides RESIDENS® E ('Ep Acere')

Zon 1-5(6). Höjd 15-20 m, bredd 8-12 m.

En klon av skogslönn för användning i Norrland, utvald i Umeå. Bra kronbyggnad med tät rundad krona med dominant huvudstam. Motsvarar FK ULTUNA i storlek men är hårdigare.

Acer platanoides FK PERNILLA E

Zon 1-4. Höjd 15-20 m, bredd 8-10 m.

Efter FK ULTUNA E har Projekt Svenska Frökällor tagit fram en förbättrad frökälla med bättre kronbyggnad och ytterligare ökad enhetlighet.

Acer platanoides PARAD® E ('Ep Acepa'^{PBR})

Zon 1-4(5). Höjd 15-20 m, bredd 5-8 m.

Ur FK PERNILLA har en klon valts ut efter ett omfattande klonförsök på flera platser, den har fått namnet PARAD. PARAD har en klon med en mer kompakt och smal krona än samtliga ovan nämnda lönnar - FK ULTUNA, FK PERNILLA och RESIDENS. Om man jämför med andra sorter på marknaden så ligger bredden mellan Farlake's Green och Olmstead.

Acer platanoides TRUMF E

Zon 1-4(5). Sluthöjd 8-10 m, bredd 3-4 m.

Klon utvald från en plantering i Gävle där den stått sedan 1940-talet. Sorten bildar träd med reducerad tillväxt och kompakt krona redan i ungdomen. Utvecklas sedan långsamt på höjden och får en brett pelarformad högbyggd och tät krona.

Acer platanoides RAKET[®] E ('Ep Acera'^{PBR}) - försäljning inför hösten 2021

Zon 1-4(5). Ca 15-20 m, bredd 1,5-2 m

Hittad på Billbäcks Plantskola i en odling av FK ULTUNA E. Sorten har ett mycket smalt växtsätt, betydligt smalare än t ex Columnare 1,2,3 från Tyskland och är utmärkt som formträd. Slutlig höjd är inte känd, men ev 15-20 m. Då moderträdet var 8 m högt, hade det en krondiameter på ca 60 cm och stamomfång 20-25. Efter etablering på växtplatsen uppskattas den årliga tillväxten 40-60 cm.